

19. DEC. 1924

EGYES SZÁM ÁRA 3 LEI; BUKARESTBEN 3 LEI 50 BANI.

Oradea-Mare (Nagyvárad) 1924.

Kedd, június 24.

Ötvenharmadik évfolyam, 139. szám.

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő HEGEDÜS NANDOR

Felelős szerkesztő: MARÓT SANDOR

Támogassuk az építő társaság akcióját

Felhívás a város közönségéhez

A világháború egyik legkellemetlenebb utóhatása, a lakáskrizis, napról napra növekedő ólomtéffel nehezedik városunk közéletére. A régi házak százai vannak tönkre. Ennek oka részben a tartás hiányossága, helyesebben a tartási költségek szertelen emelkedése, részről meg a természetes avulás. Az ő semmit sem kímél meg. Ugy kellene, ha az események természetes rendjének betekintnie, hogy a rozoga házak helyett épüljenek, sőt a lakosság megszaporodott számarányához képest, az új lakásépítéssel megfelelően fölös számú új ház is épüljön.

Sajnos, a valuták világromlása s ezzel a termelési rendben beállott zökkenések, a árak visszavonulása, a lakásbérek megköszése nem engedhetik meg a magános tőkésnek, hogy a pénzt bérházak építésébe fordítsa. Amíg a pénz a kereskedelmi konjunktúrában soha nem álmódott jóvedelmeket hajt, addig az építési tőke alig jövedelmez. Így hát csak azok a kiváltságosok oltathatnak, akiknek tulon túl nagy a vagyonfölöslegük. A kis ember pedig, hogy mégis megélje valahol, kimegy a város szélére, ott a városi közélet, a közérde és közegészség rovására, meg a saját lete megromlására, emberhez nem méltó érvitálokat épít magának. Évtizedekre éti vissza mindez a szépen indult város fejlődés rendjét.

Egy másik korpék, amelyek árnyékát kíséri a lakáskrizist az a tünet, hogy a hatóság tetlenül áll a torzul fejlődött viszonyokkal szemben. A végleg lezárótt, életveszélyes hajlékok lakóit nincs ova elhelyezni. Kénytelenek vagyunk panasszszóval az utcára tenni az ilyen ház akóját, hogy az életét biztosíthassuk. Isten csodája, hogy a dűlőzött házakban még sokáig kitartó lakók feje fölött beomló tető eleddig áldozatot nem követeltek. A városzéli apró zugépítkezéseket pedig, bármily nagy jóakarattal és kényszerű engedékenységgel kezeljük is ezt az ügyet, csak addig tűrhetjük, amíg az ilyen építkezések a városfejlesztés jövőjét, kijelölt utcahálózatunkat, meg közműveink egészségüvét és azok biztonságát nem veszélyeztetik. Mert nincs olyan méltánylást érdemlő magánérdek, amelyik kedvéért akár kijelölt köztereken beépítését, akár pld. vízvezeték berendezéseink beszerzését megtilthatnánk.

A polgári közéletnek ma már valóságos átká a lakásrekvirálás. Alig van ház, alig van család, amelyik otthonának nyugalmát, szentségét és intimitását kénytelen ne volna feláldozni a lakáskrizis mizériáinak. És ezt legjobban tudja a közhatóság, amelyik viszont kénytelen végrehajtani a szobák rekquirálását, mert úgy kívánják ezt a legmagasabb állami célok és érdekek, melyek elől kitérni nem lehet.

Igy hát, ha jól szemügyre vesszük a lakáskrizist, megállapíthatjuk, hogy attól mindenki szenved. Szenvet a háztulajdonos, szenved a lakó, sőt szenved a közak-

almazott is, akit mások nyakára. Többnyire kényszerűen szűk helyiségekbe rákényszerítenek. Szenvet a kis ember, szenved vele a közegészség, a közrend és a közérköcs. Lejtön vagyunk, amelyen valahára meg kell állanunk, még mielőtt a közélet kirobbanása erőszakos kézzel ujjabb, sokkal nagyobb keserűségeket nem zúdít a nyakunkra.

Nagyvárad város megértő és a közérdeket mindig szívén viselő, nyílt fejű és élesszemű polgársága az első szóra megértette dr. Popovici Miklós prefektus úr böles és energikus intézkedéseit, amikor hívó szavára egy emberként lábra állott, hogy a lakáskrizis megszüntetését célzó munkájában segítségére jöhessen.

Hosszas és érett megfontolás után úgy láttuk, hogy ezt a nehéz kérdést csak a város és a megye társadalmának vállvetett munkájával lehet megoldani. A városi pénztár, meg a városi szervezet ennek a nagy kérdésnek megoldására nem elég erős. Ezért alakult meg a Lakásépítő Részvénytársaság, melynek megalapozásában, szervezésében és vezetésében a város közönsége és a város vezetősége a közüzemekkel, a várost megillető első helyet biztosította magának. A cél szent, nemcsak a polgárt, de a várost, sőt az egész államot érintő messze kiható nagy eredményeket várunk ettől az akciótól. Valahára eszelkednünk kell.

Kérő szóval fordulunk most a város polgárságához. Értsék meg hívó szavum-

kat; értsék meg, hogy az alakuló részvénytársaság, nem egyéni hasznokra törekvő spekuláló üzlet, hanem édes mindnyájunknak egyeseknek, társaságoknak, az egész közönségnek, minden nagyváradinak a saját érdekében megnyilvánuló kötelessége.

Jól tudjuk azt, hogy az építő társaság papirjai nem fizethetik meg a mai uzsorakonjunktúra 30—40 százalékos kamatait, de az bizonyos, hogy a befektetést épületekre fordítjuk, tehát azt reális és teljesen szolid fedezet garantálja, melynek belső értéke sohasem ingadozhatik s amelyik az ő tisztességes és reális jövedelmezőségét mindenkor le is tudja és le is fogja adni.

A városi tanács részéről felkérjük a közönséget, hogy az építő részvénytársaságnak a legközelebbi napokban meginduló részvénykibocsátási ívét jegyezni szíveskedjék. A közszellem Géniusza, aki a polgárság együttérzésének, a város közéletének fonalát vezeti, elvárja mindenkitől, hogy tehetségéhez képest ebből a nehéz és áldozatos munkából kivegye a részét. Ki kell küzdenünk az emberi méltóság legelső bástyájának, az otthon sérthetetlenenségének biztos talaját, hogy mindenki fennenn hirdethesse: az én házam, az én váram!

Kelt Oradea-Mareban a városi tanácsnak 1924. évi június 23-án tartott üléséből 12.391. szám alatt.

Dr. Bucico Coriolan,
primar.

Elégették a meggyilkolt Matteotti holttestét

Nagy változások az olasz kormányban — A gyilkosok beismerő vallomása

Matteotti meggyilkolásának alig van már rejtett részletei. Teljesen bizonyos, hogy a gyilkosságot a fascista-párti sajtóorganum vezérei követték el. Dumini teljesen beismerő vallomást tett és kijelentette, hogy Matteotti Rossi, Filippelli, Cezare és Marinelli megbízásából meggyilkolták.

Matteottit azonnal megölték, amint az automobilba helyezték. A holttestet azután a Vico-tó partján rejtették el a bokrok közé. Másnap Galassi a Corriere Italiano igazgatója és Volpi az arditik vezére ment ki autón és ők tüntették el a holttestet egy más helyre. Valószínűnek tartja, hogy a holttestet elégették. Dumini vallomása után a rendőrség Volpit is letartóztatta. A Stefani-ügynökség jelentése szerint Rossi, a körözött sajtófőnök tegnap délután a Reginacelli fogházban önként jelentkezett.

A Matteotti-ügyben indított nyomozás tovább folyik, azonban az igazságügyi palotából egyre gyérebben szivárognak már ki indiszkrét hírek. Ma letartóztatta a rendőrség Thierschwald kémét, aki ellen az a gyanu merült fel, hogy vallomásával félre akarja vezetni a nyomozást. Az eltűnt képviselő hullája egyébként még mindég nem került elő.

Modigliano, Musatti, Baldesi és D'Aragona szocialista képviselő ma rendőrközegek kíséretében újból fölkeresték a Vico-tó környéki halászkun-

yhát, eredmény nélkül. Minden iel arra vall, hogy Dumini állítása, mely szerint Matteotti kulláját elégették, csakugyan fedi a valóságot. A gyilkosoknak nem volt csónakuk, melyben a tetemet elsülveszthették volna. Erre enged következtetni ismételt visszatérésük is a tóhoz.

A két főtettes, Volpi és Galassi, a gyilkosság elkövetése után egy eldugott helyre vonszolták a holttestet, majd leöntötték petróleummal, benzinnel és meggyújtották.

A Sereno című római lap jelentése szerint

abban a fogházban, ahol a Matteotti-gyilkosokat őrzik, valóságos lázadás tört ki a rabok közt. A foglyok üvöltve és tombolva követelték, hogy helyezzeék el őket más traktusban, mert nem akarnak a véres kezű banditák közepén lenni.

A Tribuna közli, hogy a letartóztatott cinkosok egyike, Filippelli tegnap éhségsztrájkot kezdett. Ismeretes az a tény is, hogy Rossi, mielőtt belügyminiszteri irodahelyiségét elhagyta, kasszájának és irattárának kulcsait magához vette. A zárat most a nyomozást vezető hatóság fel fogja törteni.

Az események hatása alatt egyre bizonyosabb, hogy

az olasz kormányban rövidesen gyökeres változások fognak bekövetkezni. A korábban egységes fascista párt belső egyöntetűsége szemmel láthatólag megbomlott.

Az elnök minden valószínűség szerint kénytelen lesz több miniszteri tárcát nem fascista kezekbe adni. Mussolininek, ha nem sikerül kellő többséget biztosítani, meg kell alkudnia és engedményeket tenni.

Olaszország több helyéről zavar-gások hírét jelentik.

Turinban egy csapat fascista a „Stampa” kiadóhivatala előtt rendezett zajos tüntetést. Ventimigliában, a francia határ mentén fascista egyének megkísérelték lapjait erőszakkal kivonni a vámeljáráshoz. Mindkét helyen a rendőrség energikus közbeavatkozása volt szükség, ugyanígy Genuában is, ahol a fascisták a szocialista „Lavoro” című lap terjesztését kísérelték meg gátolni.

A kamarában Turati egységes szocialista képviselő bejelentette Rocca elnöknek, hogy a szocialisták nem vesznek részt Finzi, az elbocsátott állami alkancellár-titkár által követelt becsületügyi értekezleten. Az olasz kisebbségi pártok ki-vánsága az, hogy a becsületügyi bizottságot vizsgáló-bizottsággal helyettesítsék.

A vizsgáló bizottság kötelessége az volna, hogy a kormány egész eddigi működését bevizsgálja.

Rocca elnök a válaszádat legközelebbre halasztotta.

Ki fog lakni az új házakban?

A Lakásbérlet Szövetségének közgyűlése

A házépítési akció érdekében a Lakásbérlet Szövetsége vasárnap közgyűlést tartott a Kereskedelmi és Iparkamara termében. Kelen Béla elnök megnyitó szavai után dr. Zoltán Károly főtitkár fejtette ki a Bérlet Szövetségének kötelességét az akció támogatásában.

Három kiküldött fog járni utcáról utcára és minden házba bemelve mindenkét felszólítanak, hogy elöltük jegyezzen részvényt az építési akcióra. E három kiküldött közül az egyik háztulajdonosok, egyik a Lakásbérlet Szövetségének kiküldöttje lesz, a harmadik pedig a városnak egy tisztviselője. Az építkezéshez szükséges 50 millió lei részvénytökéhez ilyenformán a város legkisebb emberei is részt fognak venni hozzájárulásukkal.

Azért hívtuk Önöket most ide — folytatta dr. Zoltán Károly főtitkár — hogy husz tagot és husz póttagot válasszanak maguk közül az utcákat járó hármass-bizottságba és hogy a részvényjegyzésre már itt föl hívjuk a bérletársadalmat.

Az első jelentkező

Dr. Zoltán főtitkár szavai három asszony szakitotta félbe közbeszólásával.

— En öreg asszony vagyok, de jegyezni akarok, mondotta öv. Kazay Lajosné, cipész özvegye, mert Rákóczi-út 15. szám alatti lakásunkból távoznunk kell. Öt-száz lejt jegyezek.

Hasonlóan jelentkezett a vele levő másik két munkásasszony is, akiknek lelkesítése nagy bizalmat adott az elnökségnek a további sikerre.

Ki fog lakni az új házakban?

Perédy György újságíró elmondotta azután, hogy az újságokban megjelent felhívásoknak nagy lelkesítő hatása volt érezhető az akcióval szemben a társadalom minden rétegében, azonban az első lelkes hangulat csillapodtával számosan kijelentették előtte, hogy a felhívásokból egy kérdésre nem olvastak feleletet, nevezetesen, ha felépülnek azok a szép modern és minden komforttal berendezett Kollage-rendezéri villák, két-három szobás apróbb

lakások: ki fog azokba beköltözni? Sokan tartanak attól, hogy el fogják a lakásokat rekvirálni, mint az egyik újonnan épült Szent János-utcai házban is történt. Kolozsváron nincs egy utca, ahol a múlt évben legalább egy házat ne építettek volna, de itt mementóként állott a Szent János-utcai eset az építésre elég vagyonnal bíró emberek előtt. Feleletet kér: Ki fog lakni az új lakásokban.

Kelen Béla nagyon helyesli a felvetett kérdést, amire szerinte is választ kell kapni illető helyről a siker érdekében. A közel napokban tartott egyik ankéton már volt erről szó s kéri dr. Pelle János elnököt, ismertesse az eredményt.

Gazdag embereket költöztetnek az új lakásokba

Dr. Pelle János szerint nagyon téves az a felfogás, hogy a Szent János-utcai ház rekquirálása vontatja el az építési kedvet. A törvény védi az építőt 1924-ig. Azért nem építettek, mert nem volt elég pénz a komoly építkezésekre, a bankok olyan magas kamattal kapták Bukarestből a pénzt, hogy házépítésre senki sem vehet tőlük kölcsönt.

— Arra a kérdésre, hogy kik fognak lakni az új lakásokban, az ankéton az a vélemény hangzott el, hogy elsősorban azokat helyezik bele, akik most részvényt jegyeznek, s akiknek nincs lakásuk. Figyelembe kell venni, hogy az új épületek a bérösszegekre megköthetnek. A részvénytársaságnak kötelessége a részvényesek pénzét hasznosítani, ami annál könnyebb, mert a lakások fel vannak szabva a korlátozások alól. Az értékes lakásokba a vagyonosabb embereket költöztetik s az általuk kiürített lakásokba pedig a szegényebb egzisztenciákat. A cél, hogy a lakásinséget megszüntessék, annyi új lakás épüljön, hogy ismét a házak falára kerüljenek a kiadó lakások táblái.

Egyik közgyűlési tag: A befizetett összeget viszontlátjuk-e valaha, vagy kis jövedelmet látunk-e belőle?

Dr. Pelle János: Burkoltan kifejtetem, hogy az építendő házakba módosabb embereket telepítenek, hogy jövedelmet is produkáljon a részvénytársaság, bizonyos tisztességes osztalékot is nyújthasson. 5–10% kamatot hozzon. De egy-két-három szobás lakásokat is fognak építeni a kisebb emberek részére, a tervek készen vannak a főmérnöki hivatalban.

Kelen Béla elnök: Sok panasz hangzik el a főmérnöki hivatal ellen. Konkrét eseteket sorolhatok fel, hogy az építési terveket hónapokig visszatartják s addig nem szállanak ki, míg a négyszáz leies taxákat be nem fizetik.

Dr. Pelle János: Magam is láttam a panaszokat. Helyes, hogyha megakadályozzuk, hogy ne sülvédjünk falu nivóiára, de az eljárás módján segíteni kell. Az is pa-

nasz, hogy kis egzisztenciák nem kapnak építési anyagot, holott törvény biztosítja, hogy önköltségi áron a város adja rendelkezésükre. Súlyos mulasztás a városi tanácstól, hogy nem állított fel anyagraktárakat, amint a törvény előírja.

Perédy György kérde, hogy irásban is le van, vagy lesz valahol fektetve az, hogy miként adják ki az új lakásokat, mert dr. Pelle János felvilágosításai csak akkor hatnak megnyugtatólag tovább, hogy tette már valamit az elnökség, hogy a városi tanács ne hozzon több kilakoltatási határozatot? Végül kérde, kikkel fogják felépíttetni az új lakásokat, a város fogja-e végezni?

Dr. Pelle János: A részvényjegyzés után az alakuló közgyűlésen fogják a alapszabályokat elkészíteni s akkor a részvényesek, mindenki, aki aláírt valami összeget, meg lesz hívva és az alapszabályokba belefoglalhatják kívánalmait, azt kiknek adják ki az új lakásokat. Az építkezést pedig annak adják ki, aki a legutolsó nyosabb ajánlatot s a legtöbb biztosítékot fogja nyújtani.

Ezután dr. Zoltán Károly jelentette, hogy a városi tanácsnál küldöttségeileg jártak a kilakoltatások megszüntetésére é kedvező ígéretek kaptak.

Végül megbízták az elnökséget, hogy az utcákat járó küldöttséget állítsa össze, amelybe a megjelentek közül is többen jeleltek.

Hepehupás vén Szilágyi ünnepi Adyt

Ady Endre Érmindszenten élő szülő-jövő hónapban tartják aranylakodalmukat, szűkebb értelemben vett Ady-pátia, a Szilágyi ság ünnepén nemcsak Erdély szellemi élét fogja magát képviseltetni, hanem Budapestre is számosan lejönnek a nagy költő régi barátai, harcostársai közül.

A családi ünnepség már előkészületeibe is kilép a lokális jelentőség medréből s országos Ady-ünnepé szűkeedik. Az első ünnep nap, július 20-án Zilahon lesz nagyszabású Ady-ünnepség. Az elhunyt költő tudvalevőleg zilahai kollégiumban töltötte ifjúkora legszebb éveit. Második napon az ünnepők Zilahról Érmindszentre utaznak, ahol Ady Endre szülőházát emléktáblával fogják megjelölni.

Tengerit

Kalenda János, Óvoda-u. 7-a.

Darát

Árpát

Elad

KEPES ELEK

orvosi kötszerész, Sas-passage 20. szám

Saját készítményű **sérvkötők, haskötők** speciális kötszerek, női és férfi övszerel

Dorian Terrasse és Dorian filmszínház

9 órákor

6 órákor

Ma, kedden premier. — **Kettős műsor!**

LE GARE SONNE

(AZ ÁLLOMÁS CSENGET)

A „La Garçonne” paródiája 8 felv. A főszerepben: Andre Brabant. Ezenkívül

ÖNMEGTAGADÁS

Modern társadalmi dráma 5 felvonásban.

Kedvezőtlen idő esetén a 9 óras előadás is a Dorian filmszínház nagytermében lesz megtartva!

sendőrökkel dobatott ki Pasics három képviselőt a fogadó-szobájából

Belgrádi lapok egybehangzó jelentése szerint tegnap a földmíves-párt három képviselője Licsics pártvezér vezetésével felkereste Pasics miniszterelnököt. A küldöttség az elnöki képviselők immunitásának ismételt megsértése ellen emelt szót a miniszterelnöknek. Mikor a képviselők megbízható garanciákért kérték, hogy hasonló esetek nem fognak ismételődni, Pasics a garanciákat megadta, a képviselők a miniszterelnök szemébe hártották a felelősséget az esetleg bekövetkező eseményekért.

Pasics a kijelentésre erősen indulatba jött, csendőröket hivatott, akikkel a fogadó-szobájából a képviselőket eltávolíttatta.

A képviselők viharos jelenetek között távoztak Pasicstól, s azonnal felkeresték a szepistina elnököt és Srskics belügyminisztert, a náluk bejelentették tiltakozásukat és óvintézkedést követeltek.

A belügyminiszter a történetről kompromittált adott ki, melyben a képviselők eltávolítását úgy tünteti föl, mintha az annak lett volna az következménye, hogy az egyik — állítólag angol is sérült — képviselő ittas állapotban, revolverrel hadonászott volna Pasics előtt.

Minden orvost felszólítanak, hogy lépjen be a szövetségbe

Az Országos Orvosszövetség biharmadik és nagyváradi tagozatának szombati rendes közgyűléséről csak röviden tudunk beszámolni, mivel lapunk zárta előtt lejárt le, most azonban egyes momentumokra vissza kell térnünk rövid tudósítás keretében.

A közgyűlést hosszú és tartalmas részével nyitotta meg dr. Popovici Miklós prefektus, a legfelsőbb egészségügyi tanács elnöke, a Szövetség elnöke. Az elmúlt évre tekintve kijelentette, hogy nagy megnyugvással szerezte neki, ha most politikai pályáját a visszatérhet egy percre volt kártársai körébe, akiknek ragaszkodása és kedvesége mindig örömmel tölti el. A múltból vett példákat arra a morálra, ami őket annak idején pályájokra vitte, tele voltak realizmussal s emberszeretettel és csak elcsúszott akadt közöttük materialista gondolkodású kártárs. Most azonban morális téren a dekadenciát lát mindenfelé s a materialista gondolkodás, sajnos, megnyilvánulni kezd az orvosi karnál is, ami régebben kivétel volt.

Vakamennyi egyesület között — mondta a prefektus — a leggyengébb az összetartozandóság érzése az orvosi karnál. A szövetségben is kevesen vannak, a közgyűlésre is kevesen jelentek meg és ez is le a materialista érzületnek.

A szép beszédet, amelyben több ízben mekként hívta a multtra dr. Grósz Menyhért, Waldmann Bélát és Sebest orvosszövetségüket, kikkel 27—28 évvel ezelőtt, mint fiatal orvos kezdette el az életet, hosszasan megélték.

Dr. Ilescu titkár irodalmi színvonalú jelentésében szintén a materialista gondolkodású orvosi kar mentalitását festi eleven példázatokkal, pillanatfelvételeket közölve egyes anyagias orvosok működéséről, akik neveket nem említ — mindenféle házipókusssal akarják magukhoz csábítani a közönséget.

Dr. Grósz Menyhért széles konturúkon tartott beszédében hívta fel kollégáit, hogy erőiesen dolgozzanak az összetartás az orvos etikai szempontok, s ezzel kapcsolatosan az általános emberi értékek megvédésére. Beszél a kuruzslókról, kik súlyosan érintik az orvosi etikát s szelkel szemben az összetartás az egyetlen fegyver.

Dr. Grósz Menyhért javasolta, hogy

bizottságot küldjenek ki, akik minden orvost keressenek fel s birjanak rá arra, hogy a Szövetségbe lépjen be. Javasolja dr. Meer Samu és dr. Costa Romulus kiküldését. A közgyűlés egyhanguan elfogadja a javaslatot. Ezután, mint jeleztük, egyhangú eljenzéssel újból elnökké választották dr. Popovici Miklóst, aki rövid beszédében köszöntö meg kollégái ragaszkodását, kijelentve, hogy mint eddig úgy ezután is minden igyekezetével a kar és az általános emberi érdekekért fog küzdeni.

A választások mezejítésével ért véget a közgyűlés.

Vitás birtokkisajátítási ügy

A határmegállapító bizottság fog dönteni

Érdekes földbirtokkisajátítási ügyet tárgyalt legutóbbi ülésén a megyei agrárbizottság Georgescu Valcea táblabíró elnökletével.

Ruszt Ruszt Béla és József magyarországi lakosok 1918 december 16-án kelt ajándékozási szerződés útján jutottak Kötegyán és Méhkerék községek határában ezerhetvenegy katasztrális hold birtokukhoz.

Amikor a két ország közötti új határvonalat meghúzták, a birtokból 600 hold jutott Romániába, míg a többi 471 hold az összes gazdasági épületekkel és felszerelésekkel Magyarországon maradt. A tulajdonosok a birtokot maguk kezelték. Tekintettel arra, hogy az ököristállók a magyarországi területen maradtak, az igavonó állatokat nappal áthajtották a román területre és este hajtották vissza a magyar részen lévő istállóba. A tulajdonosok továbbra is maguk kezelték az osztatlan, egész birtokot.

Amikor 1923 október 12-én megvonták a most már végleges határvonalat, a magyar területen maradt 471 holdból még 369 holdat Romániához csatoltak. A gazdasági épületek legnagyobb része azonban így is Magyarországon maradt. Amikor a határkiigazítási eljárás befejeződött, a tulajdonosok időközben az egész Romániába került birtokot eladták dr. Roxin György, Roxin Miklós, szalontai, Roxin György tenkei, Roxin Vasilie, Cosma Tógyer, Márk György és Sava Mitru méhkeréki lakosoknak. A járási agrárbizottság azonban a szerződéseket nem vette figyelembe és azon a címen, hogy a tulajdonosok magyar területen laktak és így abszenteisták, távollevők a 969 hold birtokból 867 holdat kisajátított. Rögtön ki is jelölték ezt a 102 holdat, amit a birtokosoknak meghagytak. Ez az a terület volt, amelyet dr. Roxin György vásárolt meg.

A járási bizottság határozatát megfelelőbbé tették a tulajdonosok és az összes vásárlók, de megfelelőbbé tették a járási agrono-

mus is, aki kérte, hogy még ezt a 102 holdat is sajátítsák ki.

A megyei agrárbizottság legutóbbi tárgyalásán a vásárlók kérték a szerződés jóváhagyását azzal az indoklással, hogy maga a bukaresti Comitetul Agrár jóváhagyta több abszenteista nagybirtokos birtokeladási szerződését. De ebben az esetben a tulajdonosok nem is abszenteisták, hiszen igazolják, hogy mindvégig maguk kezelték az egész birtokot. Különben is Nagyszalontán, amelynek határába a birtok került, az összes igénylők ki vannak elégítve, sőt ezen a vidéken az állam részére 15 ezer hold felesleges birtok maradt, telepítési célokra.

A volt tulajdonosok ügyvédje, dr. Pelle János kifogásolja, hogy azokat abszenteistáknak tekintse. Hiszen a határvonal nem volt végleges és így nem lehet megítélni, hogy egyik, vagy másik ország területén tartózkodtak a birtokosok. Kérte, keresse meg a megyei agrárbizottság a határmegállapító bizottságot, hogy megállapítsák a határvonal végleges meghúzását, vagyis 1923 október 12-ig a vitás birtok román, vagy magyar területnek tekintendő-e, vagy pedig a birtok hovátartozása a határvonal végleges rendezéséig függőben volt hagyva?

A megyei agrárbizottság hosszas vita után elhatározta, hogy átirattal fordul a határmegállapító bizottsághoz, állapítsák meg, hogy a birtok hivatalosan mikor került végleg Romániához és addig a birtokot román, vagy magyar területnek tekintendő-e? És egyik-e egyik birtokosnak hány holdnyi területe volt román, illetve magyar területen, hiszen a birtok két kataszteri ívre volt bekebelezve és külön-külön a két tulajdonos nevére.

Izgalmak a parasztpárt és nemzeti párt fúziója körül

Bukaresti jelentés szerint a parasztpárt és nemzetipárt fúziója körül az utolsó napon is nagy hullámok csaptak föl. Szombaton este a nemzetipárt vezetősége négy óra hosszat tartó tanácskozást folytatott, amelyen kimondták, hogy a vasárnapi gyűlésen elfogadják a korábban megszövegezett megállapodást. Éjjel tíz órakor Maniu érintkezésbe lépett a parasztpárttal. Közben azonban mindkét oldalról újabb javaslatok merültek föl, úgy, hogy éjjel egy órakor még végleges határozatot nem tudtak hozni.

Az Universul újabb kilépéseket közöl a nemzeti pártból azok részéről, akik annak idején a volt Tache Ionescu pártból léptek be Maniu taborába. Ugyancsak az Universul dokumentumokat közöl Stere Constantin ellen, így többek között részle-

Atlantic nyárimozi és Apolló mozgósínház

9 1/2 órákor.

6 és 9 órákor.

1924. június hó 24-től 26-ig.

Asszony és bábu

Pierre Louis híres regénye 5 hosszú felvonásban.

A főszerepben: Geraldine Farras, az elismert szépségű és híres amerikai mozziszinésznő.

A mozifilm lepergése után a Nagypiac-téren rendezett birkózások döntőmérkőzései fognak lefolyni, s a mai napon Erdély bajnokságáért és az Izgatóság által 1. díjnak kitűzött 20.000 leíért a következő párok küzdenek:

Czája József világbajnok — Georgescu román bajnokkal,
Sámson bukovinai bajnok — Gundelsdorf aradi bajnokkal
Rolland Cseh-Szlovák bajnok — Millanovic szerb bajnokkal

A helyárák mérsékelten felemeltek és pedig: 40, 30, 20, 15.50 és 10 lei.

Az előadások pontosan 9 órákor kezdődnek.

teket publikál abból a memorandumból, a mit 1917-ben Stere átadott Ludendorffnak. Ebben Stere azt fejt ki, hogy Romániának a központi hatalmakhoz kell csatlakoznia. Az osztrák császárt Románia királyává kellene megválasztania. Majd egy új dinasztia választását fejtegeti Bessarabia felszabadítása esetén. Közli aztán az Univerzál Sterének különböző cikkei, amelyekben odakonkludál, hogy nem Németország, hanem Románia kezdte a háborút. A cikk végül hosszú fejtegetés után követeli, hogy Sterét adják a bíróság kezére.

Elfogták a pestszentlőrinci rablógyilkost

Budapest, június 23. A péntekről szombatra virradó éjjel Pestszentlőrincen a barakktelep egyik lakásában meggyilkolták és kirabolták dr. Simán Endre hírlapíró és édesanyját. A detektívek a razia során számos gyanús egyént letartóztattak.

Szombaton délután a kispesti villamos végállomásán a detektívek elfogták Luxics József 22 éves napszámot, aki elfogatásának első pillanatában beismerte, hogy a pestszentlőrinci kettős rablógyilkosságot ő követte el. A detektívek a gyilkost bekísérték a kispesti rendőrkapitányságra, ahol azonnal vallatásra fogták. A tagbaszakadt fiatalember elmondotta a detektíveknek, hogy a mérszáros mesterséget tanulta, azonban sehosem kapott foglalkozást undorító betegsége miatt. A munkások sehol sem dolgoztak vele, mindenünnen elűldözték. Hosszu ideig munkanélkül csavargott, majd kómüves lett, innen a folyamórséghez került s onnan is elűldözték.

Simánék pénteken elfogadták őt és még négy társát, hogy butoraikat a telep egyik lakásából egy másikba hordják. A költözködés alkalmával látta, hogy Simán Endrénél mennyi szép ruhája van és megfogamzott benne a gyilkosság gondolata. Elhatározta, hogy megöli Simánt és elrabolja ruháit.

Hajnaltban, amikor a telep már meglehetősen elhagyott volt, bemászott Simánék lakásának ablakán. A lakásban mindenki aludt, lábujjhegyen odalopózkodott az öregasszony ágyához, akit egyetlen fejéscsapással agyonütött. Ezután a másik szobában alvó dr. Simán Endrét ütötte agyon. A gyilkosság elkövetése után az áldozat ruháit, kisebb ékszereit és pénzét elvitte. Vallomása végén hangoztatta, hogy gyógyíthatatlan betegsége miatt ugyanis el akarta magát pusztítani.

Két rajzkiállítás

I. Az ipariskola rajzkiállítása

Nagyvárad 2500 iparosiskolai tanuló haladását mutatja be. A kiállítás, amely Szarvas-utca 7. szám alatt van, feltünteti a különböző szakmák haladását.

Meg lehet állapítani, hogy az ipariskola elérte a régi nivót, s amit produkált, az dícséretre való. Muth Gyula igazgatónak s a kiváló tanári karának. Különösen a fa- és fémipari szak- és a lakatosok rajzai azok, amelyek a fémipari ágat feljeli. A meglepő haladásról tesznek tanúságot. A szabók rajzai igen jók, az asztalos tanulók butortervezései kiválóan sikerültek, a cipészeknek Mönus Sándor, aki a sok gondjal járó ipartestületi elnökség mellett a vezetést itt is megtartotta, nagyszerűen tökéletesítette a rajztudást. A vegyes iparágak között a könyvkötők, a nyomdászok s aranyozók érdemelnek figyelmet. Általában a kiállítás jól fest, nagy eredményt árul el s Mikeš Ödön rajztanár és festőművész szerencsés kezét s tanítási módszerét dícséri. Rendezés tekintetében azonban, sajnos, a rendezőségnek nem volt módja arra, hogy a fokozatos haladást az elsőtől a harmadik osztályig szemléltetővé tegye, de ezt csak a hely hiánya miatt nem érthette el teljesen, de így is kitűnik valamilyenre, hol kezdődött a tanulmány az első osztályban, vagy előkészítőben s a harmadik évben milyen eredményt produkált a tanuló.

A kiállítás érdekes, tanulságos és mindenki megnézheti.

M. Á. újravárosi r. k. iskola

III. osztályának növendékei a tanév végeztével rajzalköből szép kiállítást rendeztek körös-utcai iskolájukban. A dolgozók kis tanulók sok száz rajza élénken mutatja, hogy mily szeretettel foglalkoztak a nekik kedves rajzolással. Ugy a természet után készült rajzok, mint a gyermekek kedves ösztönzerű rajzalk csinosak s ötletesek. A szép kiállítás Zöldy Bertalan tanító szakavatottságát és dícséretes buzgóságát bizonyítja. A kiállítást pár napig mindenki megnézheti.

Nagy Károly püspök beszéde a szenátusban

A szenátus szombat éjszakai ülésén Nagy Károly református püspök beszédet tartott, amelyben foglalkozott Bianu szenátor és Anghelescu miniszternek a szászvárosi Kun-féle református kollégium ellen felhozott vádjával. A református egyház nevében kijelenti, hogy a közoktatásügyi minisztertől több ízben kérték már a vizsgálat bevezetését, ezt a kérést azonban nem teljesítették. Kéri a minisztert, ne szaporítsák ama sérelmek hosszú sorozatát, amit a kormány és szervei a református iskolák ellen elkövettek.

A kamara ülésén a közoktatásügyi törvény tárgyalásánál Hans Ottó Roth Románia összes német szervezetei nevében tiltakozik a törvényjavaslat ellen, amelyet a kisebbségek kulturális érdekei ellen való türelmetlen szellem tölt el. Kritizálja a második szakaszt, amely kizárólag az állami iskolákat tekinti nyilvános intézeteknek és így az összes többi iskolák magánintézeteknek tekintendők. A törvényjavaslat a szász iskolák autonómiáját sérti, pedig ezt a békeszerződés elismeri. A 7. szakasz szabad kezét ad a miniszternek, hogy megakadályozza a német iskolák fejlődését. Kéri, hogy a törvényben kötelezzék az államot kisebbségi iskolák létesítésére. Törvényhozást ne a bosszu érzése, hanem az elvek irányítsák.

Anghelescu miniszter (közbeszól): Önök kötelezték magukat, hogy a III. osztályba bevezetik a román nyelvet, de ezt nem tartották be.

Hans Ottó Roth aztán a román állam kisebbségei érdekében felsorolja azokat az érveket, amiket a románok sorakoztattak fel annak idején a magyar uralom alatt. Felolvassa Maniunak a magyar parlamentben 1907-ben tartott beszédét.

Hangok a többségből: Az a magyar parlamentben volt. Ilyesmit itt nem lehet mondani.

Elnök: A román parlamentben is el lehet mindent mondani. Respektáljuk a szólásszabadságot.

Hans Ottó Roth végül kijelenti, hogy az állami erőszak beleütközik a germán nép erkölcsi erejébe, amely anyanyelvét meg fogja védeni. A német képviselők a törvényjavaslat ellen fognak szavazni.

Miért nyerte meg Uruguay az Olimpiászt?

Könnyű a felelet:

Mert nem mentek el az Olimpiászra a „Sátán fiai” vagy a futball-bajnokok.

Jégszekrények

nagy választékban, olcsón beszerezhetők az „Asztalosipari Szindikátus Bulorcsarokában, Gen. Mosoiu (Mezey Mihály)-utca.

SPORT

A krajovai liceum növendékei győztek az aina-játékokon

Két napig országos sportünnepélyi rendezés Nagyváradon a regábeli iskolák sportegyesületei nemzeti játék egyik fajtát Erdélyben is ismerik. Egyen hasonlított a gyermekek langaméta játéka, mely pedig az ősi római játékokból maradt a kezutókorra.

A vasárnapi mérkőzéseket végig nézte Iuliu leori közoktatásügyi államtitkár, Barleam vezigazgató, Ciorogariu Román Nagyvárad görög és Frentiu Valér görög katolikus püspöke, Hagi generális, dr. Popovici prefektus, dr. Bucico polgármester, Bárdossy téparancsnok, Catana rendőrfektus és iskolák igazgatói.

A páratlanul érdekes játékból a krajovai Liceum növendékei kerültek ki győztesek.

A magyar országos bajnoki verseny második napja

Budapestről táviratozzák a Nagyváradnak: Az országos bajnoki verseny második napja a következő eredményeket hozta:

Súlydobás: 1. Bedő (Beac) 1374.

Farbáth (FTC).

Gátfutás: Bajnok Muskat (MTK) 16.

Diszkoszvetés: Bajnok Toldy (FTC) 42,76.

1500 m. síkfutás: Bajnok Bejcs (MAC) 4 perc 16 és nyolctized mp.

400 m. síkfutás: Kurunczy ötven és négytized mp.

100 m. síkfutás: Gerő Ferenc (KAC) tizenegy másodperc

200 m. gátfutás: Somfay (MAC) tizenhat és négytized mp.

Evezős bajnokságban: bajnoki nyolc első a Pannónia egy méterrel nyertes. 4.36 és kettőtized. Második: Hungária. Bajnoki négyes három hosszal nyerve. 1. Pannónia 5.11. 2. Nemzeti Hajósegylet.

Kettős párevezős bajnokság: 1. Nemtum (Morich, Szendey.)

Egyes bajnokság: 1. Szendey két hosszal 5.29. 2. Eötvös (Hungária.) 3. Kertész (Nemz. Hajósegylet.)

Az uszónverseny elmaradt. Csak a négyszer kétszáz stáftabajnokságot tartották meg. Első Egri (Move) 10 p. 42.

* Osztrák válogatott—Egyiptom (0:0.) A mérkőzést Bécsben játszották. Az eredmény módfelett meglepő, de reális. — Bécsi Amateur—Prágai Spárta 1:0 (1:0).

* SzSE Szatmári Törökvs 2:0 (1:0.) Vasnap mérkőzött Szatmár két vezető egyesülete bajnoki mérkőzését. Az eredményt nem tartják reálisnak. A vezető gólt a 3-ik percben Rosenzweig szerezte. A második gólt a 11-ik felőd 38. percben Szegedi rugta. Bíró Krüger.

* SzSE ifj.—Olimpiász 2:2 (1:0.) Bajnoki.

* Középnemzetország—Kolozsvar 0:0. Vasnap tartották a revansmérkőzést. A kolozsvariak ismerve a németek fogását, jóval biztosabban játszottak. Kornerarány 8:5 a németek javára. A mérkőzés változatos, érdekes volt.

* Magyar csapatok nemzetközi eredmény. Berlini távirat szerint a jó formában lévő magyar csapatok szép eredményeket értek el nemzetközi turnéjukon. Eddigi eredmények:

Münchenben: MTK—Manner Turweire 18:0.

* Az Egyetértés sportünnep. Június 29-én, vasárnap az Egyetértés nagyszabású sportünnepét rendez, amelyen ötven elsőrangú tornász vesz részt. Előtte a kolozsvari ASE ifj. csapata mérkőzik Egyetértés ifj. csapatával. Majd a Törökvs bajnok mérkőzést tart az Egyetértéssel.

ÁNNÉ kárpitos

Sr. Marasti (Lázár V. utca) 3.

Amerikai román újságíró Nagyváradon

Tegnap Nagyváradra érkezett Gredinár, a román újságíró bátyjának, a redinár Cornél ügyvéd látogatására. Gredinár az amerikai viszonyokkal ismerős, annál inkább, mert három éven keresztül szerkesztette a „Amerika” című román nyelvű lapot, és munkatársai több angol lapnak. Az újságíró a következőkben nyilatkozott a Nagyvárad munkatársának:

Lüszter, ruhavászon, tennisz-nadrág szövet

különlegességek nagy mennyiségben érkeztek

HAVAS és GRÜNFELD

posztóáruház, Str. Avram Jancu (volt Kossuth-Lajos-utca) 8. szám. (Sas átjáróval szemben)

Német zászlóval, német beszédekkel fogadták Masarykot
a csehországi német városokban

Masaryk dr., a csehszlovák köztársaság elnöke néhány nap óta beutazza Morvaország városait. A cseh köztársaság németlakta városaiban az elnököt épp oly ovációk és tiszteletadások között fogadta a lakosság, mint a cseh városokban. A fogadtatás ünnepélyessége alól mindenütt gerincesen domborodik ki a német lakosság önrzete s az a toleráns kormányzati szellem, mely a németek loyaltás melétt is szabad polgárokhöz méltó viselkedésé lehetővé teszi. Tisztelet és hódolat igen, de semmi szervilizmus, megalázkodás, vagy a német jelleg megtagadása nem kísérté az elnök fogadtatását.

Auspitz városban a polgármester német nyelven üdvözölte az elnököt. — Mi a város és a kerület németjei igyekeznünk teljesíteni kötelességeinket az állam iránt — mondotta a polgármester.

Néhány szót a cseh lakosság nevében csehül mondott, majd ismét német nyelvre térve át, befejezte beszédét.

Masaryk cseh bevezető szavak után németül fejezte ki örömét, hogy viszont láthatja a várost, ahol édesanyja született s amely város realiskolájának maga is tanulója volt. Biztosította a lakosságot, hogy a kisebbségek jogait s teljes nemzeti fejlődésüket mindenkor elismeri és tiszteltben tartja.

Pohrlitz városa fekete-piros-arany zászlódiszben, tehát a német nemzeti színekben üszött az elnök fogadásakor. A tisztelegők nem szimbolummal, búzavirággal díszítették öltözetüket. A pohrlitzi kerület német szenátorai többek között azt hangsúlyozta üdvözlő beszédében, hogy a németiség elvárja új hazájától, hogy a modern demokrácia törvényeihez alkalmazkodva, semminemű korlát sem fog emelkedni a német nyelven nyilvánuló néptevékenységek elé.

— A pohrlitzi németek — úgymond — egyenként érzik magukat az ország minden zugában élő többi németekkel. A német milliós nép csehszlovákiában, itt gyökerezik és történelmi múltja köti ide. Ennek jelentőségének, teljesítőképességének és erejének tudatában követeli tehát az alkotmányban biztosított teljes jogegyenlőséget és a hatalomban való részvételt.

Masaryk kijelenti német nyelven tanított válaszában, hogy minden erőszakot kisebbségekkel szemben perhoreszkál. Majd így folytatja:

— Legkevésbé fogok pedig élni a re-
vanspolitikával. Cavournak igaza volt,
amikor a bosszu politikáját a legrosszabb-
nak ítélte.

A pohrltzi és aspuizi fogadtatásná-
is érdekesebb volt Masaryk zsnaimi tartóz-
kodása. A monarchia összeomlása után
csesítés talán Znaiban folyt a legki-
méletlenebb tempóban. S most a zsnaim-
német házakon ismét kitarkáltak a fekete-
vörös-arany lobogók. A német tornaegye-
sületek ifjúsága ugyancsak fekete-vörös-
és arany dresszben állt sorfalat a cse-
szokol-ifjúság sorai között az elnök fogad-
tatásánál.

A cseh polgármester beszéde után d.
Fritz német alpolgármester így üdvözölt
Masarykot német nyelven:

zott viszonyok rovására. Kéréseinket, panaszainkat emlékiratba foglalva átadtuk és kérjük Önt, tanulmányozza azokat figyelmesen.

Borinner német polgármester a kör-
nyék kisebb városai nevében beszélt.

Masaryk válasza ezuttal meglehetősen politikus volt:

Egy nagyvárad i vasmunkás tragédiája Los Angelesben

Los Angelesben, ahol örök nyár van, meghalt egy nagyváradai vasmunkás. Idegenek között szenvedett ki, egyedül a kaliforniai kórházban s amikor magyar testvérei értesültek haláláról, legalább halottaiban gondoskodtak a zsidó hitközséggel együtt róla. Szabó Lászlóné egykori nagyváradai asszony, aki három éven át vándorolt ki, írta haza egyik ismerősének ez az alábbi megható levelet, amelyben Földi Lajos vasmunkás szomorú tragédiáját közli:

„Egy nagyváradi, zsidó vallású fiatal ember, aki négy napig volt mindössze a los-angeli kórházban, aranyér-operáció következtében kiszenvedett. A zsidó hitközség vette át holttestét és temette el illően. Munkástársaság kísérték ki, akik gyűjtést is rendeztek Feld Lajos hozzátartozói számára, akinél mindössze 20 dollár készpénzt találtak, mert két-havi szátrajk volt. A fiammal ismerték egymás s amikor összetalálkoztak olyan örömről volt, hogy ölelték és csókozták egymást. Nem tudtuk, még a gyárban sem tudták, hogy hová lett, csak napok múlva jutott el a szomorú hír, hogy Feld Lajos, derék barna fiu, aki átszenvedte a háborút és jobb arcán nagy forradás látszott, meghalt. Életében beszélte, hogy egyik testvére a Tátrai-gyárban szabadult fel. Mint anya, elgondolom annak a szegény anyának a sorsát, akivel ilyen borzasztó nehéz emberki kötelességből közönnöm, jobb szeretnék egy nagy szerencséről írni.”

Női és férfi
Harisnya vásár
38. 45. 55. 65. 73. 85. 100 Lei

nem mindenütt, csak ott kapható, ahol kiváló minőségre súlyt helyeznek.

**Szövetek, selymek, vásznak, siffonok, mosókrep-
pek, linoleumok, szőnyegek, a legolcsóbb árban**

MISSIR FII & COMP

cégnél szerezhetők be.

Nyers selymek minden színben	—	—	—	169	Lei
Grenadinok minden színben	—	—	—	79—98	L-ig
Francia delainek — — — — —	—	—	—	56	Lei
1 méter francia crepon — — — — —	—	—	—	38	Lei

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Kedd: Antónia, újdonság 4-szer B) bérlet 126. sz.
Szerda: Antónia, újdonság 5-ször, bérleten kívül.
Csütörtök: Mintha álom volna, újdonság 4-szer B) bérlet 127. szám.

Péntek: Fekete banda, Fehér és fekete, újdonság 2-ször, B) bérlet 128. szám.

Szombat d. u.: Bajadér, mérsékelt helyárakkal.
Szombat este: Antónia, újdonság 6-ször, bérleten kívül.

Vasárnap d. u.: Diadalmas asszony, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap este: Sztambul rózsája, operettreprez bérleten kívül.

Hétfő: Antónia, újdonság 7-szer, bérleten kívül.

Antónia

(Lengyel Menyhért darabjának bemutató-előadása)

Izlésünk és kritikai disztinkciónk nem szíjnálja föltétlenül nekünk a határon túlról jövő színházi munkákat csak azért, mert a siker, a jó hír voltak előtárjai. Ami a pesti színházakon befutott kasszaságer, annak hasonlóan biztos sorsa nem valószínű még itten. E néhány sort csak azért bocsátjuk előre, mert Lengyel Menyhértnak, a világszínházakon is nagyszerűen akkreditált színházi írónak Antónia című darabját, a tantiémeke aranycsengésű muzsikája kíséri és fontokra, dollárookra váltja be azt a gazdaságos koncessziót, amit a Taifun és főként a Hálás utókör szerzője tett — önmagával szemben. A pesti premier után, ha jól emlékezünk, valahol úgy nyilatkozott Lengyel Menyhért a maga munkájáról, hogy ez az a darab, melynek külső sikerével és belső valeur-jével az író — minden judiciumán és önkritikáján át — valóban meg lehet elégedve. Nem kutatjuk illendőségből a szavak abszolút őszinteségét, de kételkedünk, hogy Lengyel, ez a pompás szemű és kiválóan tehetséges színházi író, belső tartalmát irodalmi jelentőségét illetően, a most bemutatott Antóniánál fölébe helyezné — ismételjük — a Hálás utókör-nak.

Mert az Antónia a mai kor izlésének, sőt tömegizlésének, hangulatának készült darab. A pesti társadalom, a pesti élet egy-egy alakjáról vette modelljét és átretusálta híres színészek formáira. Már ez a körülmény is fél sikert jelentett számára. Az, hogy Fedák Sári kreálta ezt a fő női alakot, újabb jó néhány pontot reprezentált, a darabnak magának igen jügyes műfaj-rajzával, cigány muzsikájával, kávéházi életével, már egészen könnyű dolga volt. A darab valóban nagyszerűen beült, aminthogy a nagyváradi bemutatón is rég nem látott hangos és eleven sikert hozott.

Ha belső tartalmat, vagy éppen tendenciát keresnénk a sok külsőségben elszikkadó mese között — azt mondhatnók, hogy a darab a háború előtti restaurant-élet ellágyuló dícsérete. A békebeli grandkokokkal experimentál Lengyel. Az elegáns, a finom, világlátott és disztinktív izlésű nagyvilági nővel — akiből a forró és nagyszerű pesti békécszakák után vidéki földbirtokos asszony lesz. Kitiűnő feleség és a maga kurájának még kitiűnőbb asszonya. Amíg el nem jön egy este, a helyzet okozta pillanat, a régi grand-dama megjelenik és lesöpri a háborús konjunkturák kis lokál-csillagait, a Beckerbély-féle meztelen táncosnékat. A régi gavallér, az új szerelmes, a régi pincér, a régi cigány, a gardedame-mama, — mind-mind: horban, nótában, pohárcsapkodó dárúdóban, a békeidőknek sirvavágadó dícséretét jelzi — amikor leborulnak és szerelmet vallanak a 914-előtti démontverő — grand cocottnak.

Ez az Antónia. Ügyes, szórakoztató, érdekes darab és meg tudjuk érteni a közönséget is, amely Pestben, Váradon, mindenütt, ahol a darab megy, a színházba csalta a közönséget. De hol van ebből a darabból Lengyel Menyhért? Egy bizonyos: hogy a színházban nagyszerű mestere, mesészöveve mindvégig fogva tart és főleg — elsőrangú szerepeket tud írni. Az Antónia a váradi színháznak is hatalmas,

megérdemelt és tartós sikert hozott. Szereplők, rendező, mind a helyén és külső staffájában, belső értékben kifogástalan produkáltak. A címszereplő Jósika Mici egyrészt, kedélyt, finom humort, másrészt elánt, előkelő izlést vitt nagyszerű játékaiba. Énekszámait, magyar nótái, francia és angol szanzonjai kellemes eseményszámba mentek és igen tetszett Várady Aladár karnagynak hangulatos és friss magyar dalszerzeménye. Udítóleg hatott Kertész Mancinak intelligens játéka, elragadó és bájos beszédstílusa. Tóth Elek régi magyar ura kabinet-alakítás és játékban, megjelenésben elsőrangú volt Földes. Harsányi játéka ez alkalommal is átgondolt volt. Az epizód szereplők közül Körösy Juci, Pogány Janka, Madas, Galambos és Sör kedélyt és találó humort vittek az előadásba. A rendezésben Parlagi igazgatónak gondossága, erős stílusérzéke dominált. Pazar díszletek, összjáték, harmónia mind rászolgáltak a ritka, meleg sikerre és a percekig tartó kihívásra. A szereplőkkel együtt a rendező-igazgatót is többször szőlították a lámpák elé. Nem lehet megelégednünk Bura Károlynak, a népszerű váradi primásnak szívhez szóló játékaival, ugyisint Kertészről, kinek ügyes kezei alól kerültek ki a pompás díszletek.

Az előadás előtt a színházi zenekar Guttmann Miklósnak, a kitiűnő zongoraművésznek egy finom, pompás zenei képében váltakozó valcerkompozícióját adta elő. Cizellált, simamenetű és melódia-gazdag muzsika ez; bizonyosága annak, hogy Guttmann kitiűnően állja meg a helyét, mint invenciózus komponista is.

— Antónia. Lengyel Menyhért, e nagyszerű játékának a szombat esti bemutató előadása után olyan gyorsan terjedt el a híre, hogy úgy a vásárnapi, mint a hétfői előadásokra a jegyek nagyrészt rövid órák alatt már elvitték s így az Antónia három első előadása teljesen zsúfoló nézőtér előtt folyt le. Tanácsos lesz az Antónia többi előadásaira elővételben megvásárolni a jegyeket, mert az esti pénztár már, tekintettel a nagy sikerre, csak állóhelyeket fog árusítani. Az Antónia kedden, szerdán, szombaton és hétfőn este lesz még a színház műsorán, minden alkalommal a bemutató előadás szereplőivel, Bura Károly és Sándor zenekarának vendégjátékával.

— Fehér és fekete — Fekete banda. Pénteken este másodszor kerül színre e két nagyszerű bohózat, mely szellemességénél és igazi bohózáti stílusánál fogva már a bemutató előadásban nagyon tetszett a telt ház közönségének. Főszerepeket pénteken este Gellért, Kiss Gyuláné, Pogány, Nagy Margit, Tóth Elek, Földes, Madas, Harsányi, Galambos és Sör játszzák. E két nagyszerű bohózat pénteken este B) bérletben lesz a színház műsorán.

— Mintha álom volna. Az idei szezon egyik leg-hangulatosabb operettje, a Kulinyi-Barna és Erdélyi operettje, a Mintha álom volna, mely csütörtökön este már negyedszer kerül színre és ez alkalommal B) bérletben. A főszerepeit e nagyszerű táncosoperettnek Kovács Kató, Zilahy, Borovszky, Misoga, Pogány, Vigh Ernő, Madas és Galambos játszzák.

— Sztambul rózsája. Több évi pihentetés után Fall Leó világsiekrű operettjének, a Sztambul rózsájának lesz vasárnap este a reprize új betanulásban és új szereposztásban, a főszerepeit e táncosoperettnek Biczó, Zilahy, Borovszky, Misoga, Madas játszzák. Erre az előadásra, miután bérleten kívül lesz vasárnap este megtartva, már most meg lehet váltani a jegyeket.

**MILKA
SUCHARD**
TISZTÁN ALPESI TEJ, KAKAO ÉS CUKOR.

Miért nyerte meg Uruguay az Olimpiászt?

Könnyű a felelet:

Mert nem mentek el az Olimpiászra a „Sátán fiai” vagy a futballbajnokok.

SZÉPSÉGHIBAIT tökéletesen eltávolíthatja, archajakat, szeplőt, szemölcsöt végleg, utónyomok nélkül **D. Sternberg Helén** kozmetikai intézetében, Maria Királyne (Bémer)-tér 3. l. em.

Olcsó alkalmi vásár!!

Női pongyolák — 150 Leitól
Női szövet ruhák — 300 „
Női szövet aljak — 200 „
Női kabátok — 550 „
Gyermekekruhák — 60 „

Model áruház Str. Vlahtu (volt Szt. János-utca) 6

Nap- és esőernyők

mélyen leszállított olcsó árban kaphatók

Blum Vilmosnál
a Körösparton

Harisnyát vásárolhat de jót és olcsón csakis FISCHER áruházában
Sas passage, a virág üzlettel szemben

Legjobb anyag Divatos formák Olcsó árak!

Nagy választék férfi- és női vászon cipőkben és szandálokban.

Fiókok:

Regina Maria (Bémer)-tér
Avram Jancu (Kossuth)-u.
Sas-palota.

Férfi szalma kalapokat divatos, finom kivitelben az előrehaladott idény miatt minden elfogadható árban adunk, női és férfi szalma és filc-kalapokat alakítunk, festünk és tisztítunk gyárunkban Regele Ferdinand 20. (volt Friedländer kalapgyár.)

HELLER & DEUTSCH

Strada Nicolae Iorga (volt Zöldfa)-utca 21 szám alatt.

ÚJ DONÁGOK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Printui Carol (volt Szilágyi Dezső-utca) 6.
Kiadónuladonos: Sonnenfeld Adolf Részvénytársaság
Telefon 38.

Előfizetési díj helyben egész évre 600 lei, félre
300 lei, nyenyévre 150 lei, egy óra 50 lei; vidéken
egész évre 720 lei, félre 360 lei, nyenyévre 180 lei,
egy óra 60 lei.

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal
és a Hegedűs Hírlapiroda. (Telefon 12 01.)

Betörték a Lloyd kávéház ablakait

Catan a Aurél a következő hivatalos
kommunikát adta ki ma a lapok számára:
— Hétfőre virradó éjjel 12 óra körül
egy tizenöt tagból álló társaság, akik között
többek között jelen volt Jiros Vasile
első éves joghallgató is, bevették a Bihorul
(volt Lloyd) kávéház felső tíz ablakát. A
nyomozást személyesen vezetem be,
amelynek folyamánként Jiros Vasile
joghallgatót, — aki beismerő vallomást tett
— letartóztatásba helyeztem. A
nyomozás tovább folyik abban az irány-
ban, hogy megállapíttassék, kik voltak
még a tüntetés résztvevői, vagy kezdme-
nvezői.

Elegendőnek tartjuk erre az inci-
densre vonatkozólag ennek a kommuniké-
nek a közlését, minthogy látjuk, hogy a
rendőrség hivatala magaslátán megtette
kötelességét.

* Nem szabad jótékony célra ünne-
p-séget rendezni és gyűjteni. A Monitorul
Oficial június 20-iki 131-ik száma közli a
népjóléti miniszter 14.393 számú rende-
letét, amelyben a miniszter 1924 június hó
15-től számítva hat hónapon át megtilt
minden néven nevezendő jótékonyági
gyűjtést, vagy felhívást. Az utcai gyűj-
tést engedélyezi bizonyos tárgyak eladásá-
val kapcsolatosan, de csak kulturális célra
és csak az általa engedélyezett napon.
Ezek szerint tehát hat hónapig minden-
féle jótékony célú ünnepség és gyűjtés be-
van tiltva.

* Stern Dezső halála. Hatalmas rész-
vétet, mélységes megilletődést váltott ki
Nagyvárad társadalmának minden rétegé-
ben Stern Dezső nagybirtokosnak és vál-
lakozónak halálhíre. Nagykonceptiójú em-
ber, fényes tehetség, zseniális kereskedő
roppant össze és hatalmas perspektívái
karrier után tett mindent megsemmisítő
pontot, a kéréselhetetlen halál. Stern Dezső
valóban a maga munkájának erejéből, szor-
galma és univerzális tudása révén került a
legtisztelendőbb magyar kereskedők sorába.
Pályája Karcagról indult ki egészen sze-
rény keretek között. Stern Dezső viszony-
lag szegény ember volt, de akaratereje,
nagy vállalkozói kedve, ötletessége csak-
hamar meghozta számára az első sikert. A
fakereskedelem terén érvényesítette első-
sorban képességeit és negyedszázaddal
előzött megalapította Brátkán Erdély első
nagy faüzemét és ezzel hatalmas lendületet
adott az erdélyi fakereskedelemnek, mely-
nek modern fölvirágzása Stern Dezső ne-
véhez fűződik. A hatalmas vagyonu vállal-
kozó mindvégig megmaradt melegszerű,
minden nemes ügy iránt intenzív érdeklő-
déssel viseltető férfiúnak, a becsületesség
és a polgári érvény mintaképének. Az el-
hunyt öreg urat fia: Stern Ödön dr. Er-
dély gazdasági életének kiválósága gva-
szolja és osztozik a gyászban a Haász-
család is. Stern Dezső temetése szerdán
délután négy órakor lesz Karcagon.

* Új doktorok. Ariesanu János
csendőrkaptány és Popescu Aurél volt
szalárdi főszolgabíró szombaton sikerrel
tették le a Kolozsváron a jogtudományi dok-
torátust.

* BORTNLIKALAP 200 lei a „Ritában.”

LEGUJABB

A parasztpárt és a nemzeti párt kongresszusa kimondta a fuziót

Bukarestből jelenti a Rador: A pa-
rasztpárt vasárnap délelőtt 10 órakor az
Amicitia-teremben kongresszust tartott,
amelyen Michalache, dr. Lupu, Stere Con-
stantin és Pan Halipa szólaltak fel.

Stere Constantin bevezető beszédében
röviden ismertette a nemzeti párttal való
fuzió történetét és kijelentette, hogy az or-
szág érdekeire való tekintettel hajlandó
félreállni az útból, bárha a párt érdekében
kifejtett negyven esztendő munkáját nem
engedi háttérbe szorítani.

Az egybegyűlt tömeg nagy ovációban
részesei Steret és követeli, hogy az új párt
vezetésében is vegyen részt. Utána dr.
Lupu szólalt fel, kijelentette, nem tagadja,
hogy sokáig ellenezte a fuziót, ma azon-
ban nézete szerint halaszthatatlan állam-
érdek követeli annak létrejöttét.

Pan Halipa szenvedélyes szavakban ad
kifejezést ragaszkodásának a besszarábiai

parasztpárt nevében úgy a parasztpárt régi
programja, mint Stere személye iránt. Sze-
rinte a parasztpárt programjának rovására
a fuzió meggyezés jelentős engedménye-
ket tesz.

Michalache rövid beszéd kíséretében
szavazásra bocsátja a fuzió kérdését, amit
a kongresszus egyhangulag tudomásul vett.
A nemzeti párt a Transilvania-terem-
ben tartotta meg kongresszusát. Maniu,
Vajda, Bocu Szevér és Dan Szevér felszó-
lalásai után ratifikálták a fuzió meggye-
zést és a további tárgyalások folytatásával
a vezérbizottságot bízták meg.

A fuzió proklamálásával kapcsolatban
a nemzeti parasztpártból eddig tizenegyen
jelentették be kilépésüket, valamennyien
a Takeista csoport tagjai, volt miniszterek,
államtitkárok és más magas pozíciót betöl-
tött politikusok.

A londoni olasz nagykövet tiltakozása Macdonaldnál

Párisban a kommunisták tüntettek a faszisták ellen

Rómából jelenti: Macdonald a lon-
doni olasz nagykövetnek, — aki Olaszor-
szág elleni támadások miatt tiltakozott —
kijelentette, hogy mikor ő — Macdonald —
a munkáspárti gyűlésen megjelent, nem
volt szándékában csatlakozni az olasz kor-
mány elleni tiltakozáshoz. A demonstráció
csupán a szélsőséges erők ellen szólt,
amelyet az olasz kormány is elítélt.

Másik római jelentés szerint De Beno
tábornoknak

a faszista milicia főparancsnoká-
nak gyanus szerepet tulajdonítá-
nak

Matteotti képviselő meggyilkolásánál. Mat-

teotti eltűnése után ugyanis Mussolini De
Beno tábornokot bizta meg a nyomozás
irányításával. A tábornok első ténykedése
az volt, hogy

a rendőrprefektúrán kiállított ha-
mis útlevéllel megszöktette Fiji-
pellit.

De Beno tábornok ellen fogatosított
rendelkezőkről nem jöttek távirati jelen-
tések.

Párisból jelenti, hogy a kommunis-
ták a főváros közelében fekvő Gervaisban
faszista ellenes tüntetést rendeztek. A tü-
ntetés során összeütköztek a rendőrökkel
és számos sebesülés is történt.

Herriot megérkezett Angliába

London, június 23. (Reuter.) Herriot,
ot, aki Chequerbe érkezett, Macdonald szí-
vesen fogadta és a két politikus hossza-
ban tanácskozott.

A londoni sajtó megállapítja, hogy a
két politikus a szakértői javaslatokat a

legteljesebb egyetértésben tárgyalták. Vé-
leges határozatot azonban az olaszok és
belgák megkérdése nélkül nem hoznak.
Ebből a célból a szövetségesek július kö-
zepén Londonban konferenciára jönnek
össze.

Poincaré kitart politikája mellett

A Havas-ügynökség jelenti: Tegnáp
Verdunban egy népgyűlésen Poincaré nagy
beszédet mondott. Megemlékezett az 1916.
évi győzelmes ellenoffenzíváról, majd kijel-
entette, hogy a szakértői javaslatok iga-
zolja a német fizetőképességet és így a

Ruhr-megszállást is. A legnagyobb hiba
volna a zálogokat kiadni a kézbe. Befeje-
zésül elmondotta, hogy a békeszerződést
minden körülmények között végre kell haj-
tani.

* Fekete Nagy Béla Nagyváradon.
Fekete Nagy Béla, az országos Ma-
gyar Párt központi irodájának igazgatója
tegnap Nagyváradra érkezett. Dr. Popo-
vici Miklós prefektus ma délelőtt fogad-
ja az igazgatót, akinek tiszteletére ma este
8 órakor a Kék macskában barátságos
vacsora lesz.

* Egy magyar arisztokrata halála Ró-
mában. Rómából jelenti: Gróf Szé-
chenyi Péter ismert névű arisztokrata
Rómában elhunyt.

* Japánellenes tüntetések Amerikában.
Los Angelesből távirják, hogy tegnap ott
nagy japánellenes tüntetések voltak. A
tüntető tömeg két japánt agyonvert.

* Hivatalvesztésre ítélt budapesti ügy-
véd. Budapestről jelenti: Az Ügyvédi
Kamara fegyelmi választmánya Pálfi Fe-
renc pilisicsabai ügyvédet hivatalvesztésre
ítélte, mert tavaly pilisicsabai házát huszon-
három millióért eladta Schmedding hollandi
állampolgárnak, akit rábeszélte, hogy vétel-
árként csupán tizenkét milliót valljon be,

hogy így kisebb költségeket fizessen. A
holland gyanútlanul belement az ajánlatba,
mire azonban Pálfi illetékesalásért följe-
lentette, követelve, hogy az adásvételt
semmisítse meg s a házat árják vissza
névére.

* Garzó Adél növendékeinek matinéja.
Nagyszerűen sikerült matiné rendeztek
vasárnap délelőtt az Apolló-moziban. Bley-
verné Garzó Adél zenetanárnő tanítványai.
A kitűnő iskola növendékei valamennyien
szép előhaladásról tettek bizonyosságot. Kü-
lönösen kiemelkedett a közel húsz
műsorszám közül Gerhardt Lujzika
pompás zongorajátéka, akinek Paderevsky-
menüet és Heller-tarantella interpretáció-
ja kész művészi teljesítmény volt. De kü-
lönösen feltűntek az énekesek nagyszerű
készültségükkel, tudásukkal, kitűnő iskolá-
zottságukkal. Ezek sorában különös dicsé-
retet érdemel Gramma Blanca, Stei-
ner Valéria, Gerő Margit és kiemelkedő
tehetségnek bizonyult Hanel Manci.

* Legjobb arcszépítő Földes Margit terem

* **A Magyar Nemzeti Bank megkezdte működését.** Budapestről jelentik: A Nemzeti Bank elnöke, Popovics Sándor a Magyar Hirlapnak nyilatkozott és kijelentette, hogy a Nemzeti Bank minden zárváró körülmény nélkül megkezdte működését. Reméli, hogy sikerül a koronát stabilizálni.

* **Hivatalvizsgálat a rendőrségen.** Oléras belügyminiszteri vezértitkár tegnap Nagyváradra érkezett és hivatali szemlét tartott a rendőrségen.

* **A zsidó liceum vizsgái.** A zsidó liceum nyilvánosságát, mint ismeretes, a kormány megvonta s ehhez képest vizsgáztató bizottságot nevezett ki Gocan Simon dr. tankerületi főigazgató. Tegnap délután kezdődtek meg a vizsgák s a következő osztályok vizsgáztak: IV. magyar, latin; V. angol, román, VI. magyar, német, VII. francia, latin, VIII. német, román. A bizottság a következő tagokból áll: Cosma Augustin, Derzsy, Kuratli, Kemény, Felea, Nes, Sroff Gábor, Mavrodin, Ardos, Pécsy, dr. Hegedűs Árpád, Nagy Sándor, Pogán, dr. Vostinar Pál, Ioanovici, Nutiu, Alexandru, Campian, Ács, Diószeghy, Lehotzky József, Resch Mihály, dr. Iliescu, Kovács, Florea.

* **Bacaloglut ötven lei pénzbüntetésre ítélték.** Bukarestből jelentik: Az első számú járásbírósg ma ítélkezett Bacaloglu és társai bűnügyében, akik Rosenthal, az Ádaverul igazgatója ellen súlyos mérsenyletet követtek el pár hónappal ezelőtt a Bulevard-szálló halljában. A tárgyalást nem a bíróság vezetője tartotta meg, a helyettese pedig akadályozva volt és az ügyet Manolescu bírora osztották ki. Manolescu bíró röviden betekintett az iratokba, majd kihirdette az ítéletet, melyben Bacaloglut 50 lei pénzbüntetésre ítélte, társait pedig fölmentette.

* **Egy magyar író halála** Spanyolországban. Budapestről jelentik: Orbak Loránt, a külföldön is elismert magyar író negyven éves korában Barcelonában meghalt. Szindarabjait nagy sikerrel adták elő Franciaországban, Spanyolországban, Amerikában. A budapesti Vigaszínházban nem egy darabja ment sorozatos előadásban. A távirati híradás nem jelöli meg az aránylag fiatal magyar író halálának okát.

* **Betörők jártak egy gyárigazgató lakásán.** Tegnap éjszaka Bul. Reg. Ferdinánd (v. Rákóczi-ut) 35. szám alatt Erdős Zsigmond gyárigazgató lakásában betörők jártak. Alkulccsal nyitotta ki a meztelábos betörő az ajtókat és két angol kabátot 25 ezer lei, egy arannyal átszőtt zongoraterítőt 15 ezer lei értékben lopott el. Azonkívül nagyobb értékű ruhaneműt is elvittek. A bűnügyi osztály bevezette a nyomozást.

* **Figyelje az Atlantic nyári mozgó hirdetésait.** Keddtől kezdve nagy meglepetésben részesül.

* **Helyreigazítás.** A Beck és Benjaminszékely kénszeregyezségénél Herskovits Sámuel és Herskovits Gizi 3850 lei követelésével szerepelnek.

Párisi divatnőkérkeztek az OLD-ENGLAND-ba
Női- és férfi fürdőruhák

Miért nyerte meg Uruguay az Olimpiászt?

Könnyű a felelet:
Mert nem mentek el az Olimpiászra a „Sátán” fiait vagy a futball-bajnokok.

* **Figyelje az Atlantic nyári mozgó hirdetésait.** Keddtől kezdve nagy meglepetésben részesül.

* **Ügyvédi vizsgák.** Julius elsején kezdődnek az ügyvédi vizsgák a nagyváradai ügyvédi vizsgáló bizottság előtt. Dr. Ifle Andor táblai tanácselnök, elnök kitűzte az írásbeli vizsgát, amiről dr. Bleda Vasile főtitkár értesítette a jelölteket. Vizsgárájellemtettek: dr. Hoványi József, Péter István (Nagyvárad), dr. Barau Coriolan (Temesvár), dr. Petz Gyula (Arad), dr. László Lipót (Arad), dr. Borbély Lajos (Nagyvárad), Ursutiu Avram (Arad).

* **Czája József az Atlantic nyári mozgóban.** Az Atlantic nyári mozgóban folyó hó 24-től kezdve a Nagypiaci téren felállított cirkuszban lefolytatott birkózások döntő mérkőzései fognak megtartatni. A nagyváradai közönség mély érdeklődéssel és felkorbácsolt sportszenvedéllyel kísérte a birkózásokat s az Atlantic nyári mozgó színpadán megtartandó döntőmérkőzések koronái lesznek az érdeklésítő matscheknek. A mérkőzések Erdély bajnokáért és 20,000 lei 1. díjért folynak. Ma, kedden birkózik: Czaja József világbajnok — Georgescu román bajnokkal. Sámson bukovinai bajnok — Gundelsdorf aradi bajnokkal. — Rolland, Cseh-Slovák champion — Millanovic szerb bajnokkal — A birkózásokat egy hosszú, 5 felvonásos film, az Asszony és bábu, Pierre Louys regénye előzi meg s a birkózásokra való tekintettel az előadások pontosan 9 órakor kezdődnek.

* **Divatos sima és mintás nyers selymek, marcisetek, grenadinok, crem szövetei** Rimanóczy-utcán. Kertész Reclám üzletében olcsóbbak, mint bárhol.

* **Harc ezeröttszáz dollár körül.** Béltéki Lőrinc Csokajról vándorolt ki évekkal ezelőtt Amerikába. Kint jól ment a dolga és tekintélyes vagyonnal tért szert. Tavaly 1500 dollárról szóló csekket küldött haza öccsének, Béltéki Tótyer csokaji lakosnak, hogy földet, házat vegyen a részére. A Bihoreana bankban kellett volna a csekket beváltani Béltéki Tótyernek, azonban közben megölt Amerikából a letiltás, hogy ne fizessék ki a pénzt. Béltéki Tótyer akkor egy másik váradai banknak eladta a csekket és földet vásárolt a maga számára, más név alatt. Béltéki Lőrinc Amerikából kérte dr. Kepes Miklós váradai ügyvédet, hogy indítson bűnvádi eljárást öccse, Béltéki Tótyer ellen. Dr. Kepes Miklós az ügyszégen megtette a feljelentést Béltéki Tótyer ellen.

* **Figyelje az Atlantic nyári mozgó hirdetésait.** Keddtől kezdve nagy meglepetésben részesül.

* **Ha reuma kinozza,** használja azonnal Póstyén csodás iszapját, mely a leghatásosabb gyógyító eszköz. A világhírű Thermania Palace fürdőszállóban már napi 65 Kc-tól feljebb kapható teljes penzió. Felvilágosítások telefonon is Rózsa Drogéria Cluj, Strada Londrei 21., ahol eredeti póstyéni iszapkecska is kapható házikurára.

* **Az állampolgárok névsora.** Tegnap dr. Bucio polgármester és dr. Vostinar főjegyző a következő nagyváradai lakosok román állampolgárságát igazolták: Klein Márton (Pável-utca 12), Klein Rubin (Pável-utca 2), özv. Bulayovszky Józsefné (Pável-utca 27), Pálósi Ferenc (Pável-utca 20), Bodor Ferenc (Pável-utca 16), Steinbach Mór, Aczél Károly, Kreis László, Hillinger Dezső, Benedek Salamon, Gonda József, Groszmann Salamoné, Bratuli Cornél, Spitzer Izák, Mastics Iván, Blum Mór, Takács József, Ávrám Julia, (Pável-utca 27), Vas Ede (Pável-utca 17), Fenyő Sándor (Ór-utca 6), Borony Giza (Pável-utca 21), Brüder Jenőné (Pável-utca 17), Regényi Ede (Pável-utca 19), Balogh Mihály (Pável-utca 19), dr. Sándor János (Pável-utca 20), Kóki Andrásné, Paulini Jusztin (Pável-utca 19), dr. Kenéz Lajos (Pável-utca 13), Körber Antal (Zöldfa-utca 17), dr. Thury Kálmán (Cálvín-utca 1), Korda Sándor (Zöldfa-utca 9), Rocsnyai Miklós, Telegdi Mihály, Krámer Áron, Katz Jakabné, dr. Sajósi György, Nagy Rózsa, Krámer Ödön, dr. Gáspár Maxi, Erdős Emilné (Pável-ut. 17), Huszár István (Zöldfa-ut. 9), dr. Tóth Ferenc (Zöldfa-utca 19), Neumann Vilmos (Zöldfa-utca 1), Kácsor Adolf (Zöldfa-utca 9), dr. Erdélyi Miklós, özv. Weisz Ignác, Lamm Mór, Schlesinger

Albert, Rakai Józán, dr. Antal Miklós, Breider Ármán, Rózsa Rezső, Weisz Lipót (Zöldfa-utca 21), Spitzer Béla (Zöldfa-utca 17), Winkler Sámuel, Ciocan Helén (Zöldfa-utca 6), Friedmann Major, Schwartz Márton, Goldstein Sámuel (Zöldfa-utca 21), Faragó Zoltán (Zöldfa-utca 11), Sulyok István (Ór-utca 1), Weisz Mihály, Farkas József (Zöldfa-ut. 11).

* **Lábizzadást egyedül a Csanda-féle Podol gyógyít.**

* **Modell-kalapok** Moskovits Etelkánál.

* **Dr. Rác szanatórium és gyógyfürdőintézet,** Nagyvárad Str. Pr. Carol 7. Vizgyógykurái, szénsavas, villany, hő, fényfürdői, beléggő gyógy módjai megnyiták; idegessék, gyengeségi állapotok, fej, szív, gyomor, bél, vese stb. betegek gyógyítása. Hízó-fogyó-kurák. Szobák penzióval.

Férfi ruhavásznak, lüszterek legolcsóbbak Ungár és Glück Del-Ka áruházában, Sas-passage

* **Legszebb ingzefirek** Hainál és Rózsa cégnél, J. Vulcan (Nagy Sándor) utca 1. szám.

* **RITA UJDONSÁGAI FELTÜNŐK** Teleki-u. 24.

* **Ismét érkezett 200 tet. selyem** floraharisnya a Bleier áruházba Sas-passage, fehér és minden színben 120 lei helyett 69 lei.

Grenadinok, epongeok, mosóárak legolcsóbb bevásárlási forrása Ungár és Glück, Sas-passage.

* **Feledi Sándor ingatlan értékesítő** irodája Szaniszló-utca 1. szám alatt van.

Darvas harisnyái a legjobbak.

* **Igyunk kizárólag Dreha-Haggenmacher sört!** Mindenütt kapható már!

* **„Kegelet” temetkezés és Sas alatt.**

* **Kesztenbaum Julia** fűzőszalonjában. Rákóczi-ut., nyári haszfűzők és melltartók nagy választékban, leszállított árban kaphatók.

* **Legszebb kalapok** Moskovits Etelkánál.

Consum áruházban
Ferdinánd király (Rákóczi)-ut 11.

Damaszt asztalneműek, schiffonok, vásznak, zephir és kanavász míg a készlet tart, minden elfogadható árban előrsíttatnak

**NYOMTATVÁNYOK
ÜZLETI KÖNYVEK
IRODAI BERENDEZÉSEK**

MÉGAY ÉS LÁSZLÓ
PAPIRKESZKEDÉSÉBEN, STR. AVRAM IANCU (KOSSUTH-UTCA 2. — INTERURBAN TELEFON 623.

**A nagy áremelkedés dacára
öltöny szöveteket**
lüszter és ruhavásznakat még mindéga kora tavaszi rendkívül olcsó árban vásárolhat

Székelly posztóáruházában
Strada Avram Iancu (Kossuth)-utca
5

MOZI

— A Dorian Terraseon ma, kedden agyszabású és világvárosi műsor bemutatója lesz. Színe kerül a „La Garconne” aródiája 8 felvonásban. Andre Brabant, z egyik legkiválóbb francia filmszínész lakítja a darab főszerepét. Ezenkívül színbe kerül az „Önmegtagadás” című modern ársadalmi dráma, amely 5 felvonáson keresztül izgalomban tartja a nézőket. A 13 felvonásból álló hatalmas műsor 9 órai kezdettel a Dorian Terraseon, 6 órai kezdettel a Dorian-filmszínházban kerül színre. Kedvezőtlen idő esetén a 9 óras előadás is a nagyteremben lesz megtartva.

— Az Atlantic és Apolló mozgóképek holnapján, 1924. június 24-től 26-ig Pierre Louys írás regényét, az Asszony és bábút vetíti vásznonra, melynek főszerepét Geraldine Farrar, a híres szépségű és játékkal átteljesítő arató filmművész nőreálja. E darab a budapesti Magyar színházban hónapokig volt műsoron s tekintettel arra, hogy még Budapesten is ritkaság számba megy egy darabnak ilyen hosszú hónapokon keresztül műsoron tartása, méltán reméljük, hogy a budapesti sikert nagyváradi közönségünk megpartfogásával és érdeklődésével meg tudja koronázni. Az Atlantic nyári mozgó-gazgatósága kísérő műsornak egy igen kedves s eddig még nem tapasztalt megépítésben részesíti t. közönségét.

NYILTÉR

Mélyseges fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk cégünk nemes és nagyrabecsült megalapítójának

Stern Dezső

urnak, Budapesten, folyó hó 21-én bekövetkezett gyászos elhunytát.

Becsületes munkássága mindnyájunknak mintaképül szolgált, emlékeit soha el nem múlt kegyelettel fogjuk megőrizni.

Stern Dezső erdőparválatok tisztviselői kara és személyzete

TŐZSDE

Zürich, június 23. Nyitás: Newyork 563 fél, London 2442, Páris 30 háromn., Bukarest —, Budapest 0.0067, Bécs 0.0079'40, Prága 1665.

Bukarest, június 23. Zárlat: Devizák: Páris 998, Newyork 219 háromn., Róma 990, Zürich 40 háromn., Bécs 32 egyen., Prága 675.

Valuták: Font 990, frank 1250, svájci 40 fél, lira 10, dinár 255, dollár 227, osztrák 33, magyar 26 fél, szokol 665, leva 150.

Zürich, június 23. Zárlat: Berlin 10 00a 135, Amsterdam 210 egyen., Newyork 563 fél, London 2441, Páris 3070, Milanó 2440, Prága 1665, Budapest 0.0067 fél, Belgrád 670, Bukarest 250, Bécs 0.0079'40.

Budapest, június 23. A hétfői értékpapírpia zárlatai: Angol-Magy. 52 fél, Magy. H. 525, Leszám. 77, Salgó 535, Államvasút 530, Mercur 12, Keresk. b. 1065, Borsodi 25'250, Pesti Hazai 3500, Borsodi-Misk. 108, Első Bpesti gőz 119, Beocsi 935, Borsodi szén 115, Kőszén 2900, Ujlaki 180, Urlikányi 910, Globus 36, Olaszb. 20,

Rima 120, Fegyver 1150, Ganz-D. 2850, Hoffher 155, Láng 118, Schlick 71, Boni 69, Izzó 580, Hung. műtr. 129, Karton 91, Klotild 70, Atlantika 35, Cukor 2375, Östern. 230, Osztr. H. 172, Gummi 325, Vasuti forg. 200, Ganz-Vill. 1300, Phöbus 39, Lipták 14 fél, Guttman 415, Danica 128, Ofa 485, Szlavónia 96, Nasici 2000, Zentárosk. 125, Tröszt 90.

Villanyszerelő

üzletemet dusan felszerelve megnyitottam

VÁLLALOK Villany-, csengő-, telefon- és motor berendezéseket, javításokat és átalakításokat ugyintén lámpák átalakítását, csiszolását és galvanizálását. — *Elsőrendű munka!*

Ócsay Strada General Mosoiu 4. (volt Kert-utca 4. sz. alatt)

Modern arany, ezüst és briliáns

ékszerek

és eredeti svájci órák nagy választékban, olcsó árban

Klein ékszeráruházában Str. Avrami (volt Kossuth Lajos-utca) 4.

Kérem a kirakati árakat figyelemmel kísénni!

GYERMEK KOCSIK

Szöke Miklós

gyermekkocsi üzemeben, Strada Vlahuta (Szt. János-utca) 22. sz. a legszebbek és legolcsóbbak.

Értesítés

Aszódinál Saspalota

40 nagy tábla csokoládé 1 kgr. 100 Lei

A nyaraló és fürdőző közönségnek ajánlok vaját, turót, szalámit, szardíniát, halkonzerveket, liköröket, pezsgőt, borokat, málnaszörpöt, ásványvizet, tisztán kezelt fűszerárakat. Cukorka és csokoládé osztályom vasárnap egész nap nyitva, a Dorian mozgó főbejáratnál szemben.

Olcsó gyári árak Sporttagoknak nagyobb vételnél 10% árengedmény cukorkákból

Egy 8 lóerős benzin

cséplő motor

és egy 65 voltos 40 amperos dinamó eladó.

Bérczy Imre, Elesd

A Banca Crisoveloni ghidigeni élesztőgyár kolozsvári gyárából naponta friss szavatolt jó minőségű

ÉLESZTO

érkezik. Kartellen kívüli olcsó árak. — Bihárvármegyei és nagyváradi egyedüli főlerakat:

BLUM JAKAB

Iszt és termény kereskedő, Oradea-Mare (Nagyvárad) Plata Unirii (volt Szent László-tér) 5. szám alatt.

Szövet Fonai

Gyapjuipar R. T.

Bulev. Regele Ferdinand 13.
Telefon 16-63. Távirat: FONAL
Gyári árak.

Harisnyák Tricotárak

Nagy terület (80 m²)

Bukarest központján, raktárhelyiség stb. áll rendelkezésre annak, aki egy elsőrangú képviseletet és konszignációs raktárt átvész. Komoly reflektánsok forduljanak a következő címre:

„Wifeo soc. in nume colectiv Import Allgemeine Warenhandel und Maschinen abteilung Bucuresti Str. Regala No. 19.

Szücs-társ

kerestetik szépen berendezett üzlet és műhely vezetéséhez szak-képzettséggel rendelkező, imponáló eladó. Ajánlatokat referenciák feladásával „biztos jövő” jelige alatt a kiadó továbbítt. Rubin Dávid ügynőskégi irodája Satu-Mare.

ELADÓ HÁZAK!

Ritoók-u. magánház kert 2 szobás lakás 150, modern emeletes ház beköltöhető 3 szobás lakással 420 ezer, ugyanott magánház elfoglalható fürdőszobás lakással kert 380 ezer, másik 250 ezer. Teleki-u. magánház elfoglalható az egész 3 szobás, istálló, autógarázs, kert 450 ezer. Szent János-u. 29. 2 részben is olcsón. Szacsu-u. 70. beköltöhető 3 szobás, parkettás lakással, 40 méteres gyárhelyiséggel 650 ezer. Van a város minden utcájában beköltöhető gyönyörű bérpaloták, magánházak, üzlet, házak, 4 holdtól 100-ig birtokok, kisebb-nagyobb szőlők egy és két szobás lakások, üzletek.

Weisz Gizi Str. Tipografia (Nyomda)-utca 4.

Zongora occassió

Sikerült, egy bécsi zongora raktárt megvennem. Gebr. Stingl, Mikula, Skop Hoffmann Wessely keresztthuros fémszerkezetű, hárfapédálú zongorák és pianinók, míg a készlet 25.000 Leitől kapható.

STERNBERG

Kishídő. Telefon 13-45.

A legkisebb hirdetés ára 30 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy sor ára 3 lei
vastag betűs 6 lei

LAKÁS

Korcsok elegáns buroztolt garcon lakást lehetőséggel fűrdőszobával a város központjában, közvetlenül a díjazva. Cim: kiadó-nyitásban. 536

Szűkös helyiség részén (nagy vidéken) szobát kényelmes keres intelligens fiatal ember. Cim: kiadóba kérek. 538

Elegáns buroztolt szobába intelligens egyének svártelvé kaphatnak. Magyar-utca 10. 557

Alkalmazás

Délutáni foglalkozást keresek 3-7 ig, irodai munkákban, német és cseh levezetésben is jártas vagyok. Cimet a kiadóba kérek. 535

100.000 lei biztosítékkal megfelelő állást keresek, esetleg jövedelmező vállalatba tartulnék. Levelet a kiadóba kérek „Biztosíték” jellegre. 478

Malomkezelési állást keres bármikor belépésre, legkésőbb július 15-ig P. L. molnár, elvállal 3-8 jártatig. Regina Maria-ut 60. Tinca (Tenke) 550

Vidéki házaspár házmesteri állást keres. Cim: a Hirlapirodában. 553

Fiatallány villanyszerelelőt felvezetünk. — Salonta-Mare, villanytelep. 555

Orvisházhoz ügyes mindegyes ajánlkozik. Cim: Cuza Voda (Szacsavai)-ut 11. özv. Vargáné. 561

Adás-vétel

Eladó házak. Alapi-utca 13. számú magánház azonnal beköltözhető lakással 320.000 lei. Pal-utca 18. számú ur háza egy öt és egy háromszobás parketes fűrdőszobás lakással, parkírozott udvarral, kerttel 600.000 lei. Calea Victoria (Kolozsvári-utca) 75. számú ház átadó vendéglővel lakással 400.000 lei. Telek-utca 43. számú sárokház átadó vendéglővel és lakással kedvező árt. A nagyallovas közvetlen közelében villamos megállótól két percrenyire ötszobás modern fűrdőszobás villa, azonnal beköltözhető, kerttel, ötszázhatvan ezer lei. Ugyanott három szobás ilyen zsánerű négyszáz ezer lei. Több kisebb-nagyobb magán-, bér- és üzletházak. Feledi Sándor ingatlanértékesítő irodája, I. C. Bratianu (Szaniszló-utca) 1. sz. Telefon 16-27. 66

Eladó alkalmi árban 1 millió lej szőlő oltvány: Portale, alton, Riparia, Portalis. Nic. Zeiga (Lukács György) utca 5. délután 12-3-ig. 467

Bármely nagy nyomdát teljes egészében vagy részeiben megvásárlók

Cim: Kátz Bucuresti. Prelungirea Popa Nan. 41.

ELSZAKITHATATLAN

KÉR MUNKÁS, VÁSZON ÉS SZÖVET RUHÁK „INDUSTRIA” RUHAÜZEM ORADEA-MARE, CALEA VICTORIEI No. 1.

Új üzlethelyiség felépítésre azonnal kiadó. Cuza Voda (Szacsavai)-u. 37. 552

Eladó birtok. Nagyváradhoz négy kilométernyire négyszáz kat. hold. Ertekezni Feledi Sándor ingatlanértékesítő irodája: Str. I. C. Bratianu (Szaniszló-utca) 1. szám. Telefon 16-27. 67

Eladó társas ház. A kispiac-tér közvetlen közelében egy hat lakásos, alig pár éves modern, egy emeletes ház, melyben két három, két négy és két ötszobás lakás van. Ezekből még megkapható egy háromszobás legmodernebb, parkettes, fűrdőszobás lakás rész kettőszázhatvan ezer leiert, — egy négyszobás ugyanilyen lakás rész háromszázhatvan ezer leiert, — egy ugyanilyen modern hálall, négyszázötven ezer leiert. Feledi Sándor ingatlanértékesítő irodája: Str. I. C. Bratianu (Szaniszló-utca) 1. szám. Telefon 16-27. 63

Vesztünk

butorokat, szőnyegeket teljes lak- és iroda berendezéseket, Wertheim kaszát, zongorát, csillárokat, porcellánokat, régiségeket stb. Meghívásra házhoz megyünk.

Frenkel és fia

Butor, szőnyeg és régiségkereskedők Str. General Moşulu (Mezey Mihály) utca 10

Olcsón eladó elutazás végett 4 holdas szőlő kitűnő terméskültséssel, esetleg részletfizetésre. Str. Pecze 12. szám. 552

G. pet keresek cséplésre, percentre vagy haszonbérbe. Cim: Andó János gépész, Fugyi-vásárhely. 558

Cséplőgép 4 lóra, járgánnyal és rostával eladó. — Bohos, Úrteget, Rév mellé. 554

Egy kis facsaró gépet gummi hengerrel megvételre keresek. „Favorit” kalapüzem, Arany János-utca 2. 556

Jömeneteli stúdió két kemencés mülhellyel, tüzeltel, elfoglalható lakással azonnal átadó. Cim: a kiadóban. 551

Szép vitrint megvételre keresek. Cim: a Hegedűs Hirlapirodában. 559

Eladó emeletes ház Olaszban, elfoglalható 3 szobás fűrdőszobás lakással hatszázhusz ezer leiert. Tökeftetésre is igen alkalmas. Feledi Sándor ingatlanértékesítő irodája, I. C. Bratianu (Szaniszló-utca) 1. szám. 69

Regényeket veszek. Kohn Str. Fruleasulur (Tilinkó-utca) 14. 532

Figyelem Még minden drágaság dacára **Figyelem**
a legolcsóbb és a legfinomabb ruhák csak
Schreier-nél készítenek Várdi Zsigmond-utca 2.

Árverési hirdelmény.

„Szénkereskedelmi Vállalat”, — Krausz Tivadar úpesteri lakos terhére, késedelmes fizetés folytán öt waggon kétéves bükkasab tűzifa f. évi július 1-én d. e. 9 órakor a Sighetul-Marmatiiei kir. közjegyző jelenlétében elárvereztetik. Közelebbi feltételekkel irodámban szolgálók. Ruscova, 1924. június 22.

Alexandru Székely, fatermelő.

Eladó szőlők. Tíz holdas a Görögó dalon, melyből hat és fél hold beültetett a többi gyümölcsös és kaszáló, kilencszázötven ezer lei, több részletben is megkapható. Öt kat. hold a Körözöldalon, a Bémer-től tíz percrenyire, telken nyáron lakható, négy és fél hold beültetve, egy fél hold veteményes, ötszobás modern fűrdőszobás lakással, fenyves parkkal, villanyvilágítás, vízvezeték, vinnellér lakás, kocsiszin, istálló, tizenhat és fél holdas szőlő a Görögó oldalon, melyből tizenegyet hold beültetett. Négy szobás verandás lakással, külön két szoba és két szobás vinnellér lakással, park, istálló, kocsiszin, borház, telefon. Fele részben is megkapható. — Ezenkívül több kisebb-nagyobb szőlők. — Feledi Sándor ingatlanértékesítő irodája I. C. Bratianu (Szaniszló-utca) 1. sz. Telefon 16-27. 65

Portale eladó. Felvilágosítás és rajz Róth M. Utóda óegnél, Piafa Regina Maria (Bémer-tér) kapható. 521

Vízvezeték szerelési munkákat és mindenemű bádagos munkát jutányos árban készit

Steiner Adolf bádagos, Piafa M. Viteazul (Nagypiac-tér) 24. szám Címre figyelni!

Házasság

Néhány 100 ezer lei va gyommal rendelkező jobb iparos mester 28-35 éves körül izraelita leány ismetséget keresi házasság céljából. Hozomány mellé kéri. Leveleket „Iparos mester” jellegre a kiadóba kéri. 56

Közlönyök

Egyszerű ruhák 100 leiert díszesebbek 150-300 lei ért, leírt fehéreneműk gyermek és kötött ruhák olcsón készítenek. Nigesz telep 110-62. szám alatt Schwartz-ház. 48

24% kamattal keresdini magánpénzt teljes fedezetel, Adásveteli Rt. Parcu Traian (Székényi-ut) 24. Tízleítés délután.

Aosádi István névre szóló talált iratok átvételük Hegedűs Hirlapirodában. 56

Sürgős elutazás miatt eladó egy igen jó forgalmu vendéglő beköltözhető lakással kuglizó, vendéglő és pinceberendezéssel együtt, szép udvar és melléképületek. — Értekezhetni a helyszínen Str. Szt. Anna-utca 2

Magas árban veszek

brillians, arany, ezüstékszereket és dísztárgyakat, töredék aranyat, ezüstöt, arany szápadlást, arany és más hami fogakat.

Freund Benjámín
Ékezéssz, Nagyvárad, Calea Regalei-Perdand (Rákóczi-ut) 11. Székényi-utalól épület.
Ék szer dísz éren kapható.

ÓRÁK

szakszerű javítását a legkompatibáltabig kifogástalanul

TISZAZ

végzi Strada Alexandri (Telek-utca) 9. szám alatt

Jutányos árak Preciz munka

Olcsón megvehető beköltözhető házak

Új magánház, nagy telekkel, üzletnek alkalmas, Strada Kertész-utca Bernáth-telep 5. Bölcse-utca, Uri-utca, Str. Alapi-utca, Str. Téglalet-utca, Templom-utca, Str. Gozdu (Boothy Ödön-u.) ház italméréssel azonnal átvethető, valamint a város minden utcajában eladó házak tudok. Gyönyörű szőlő uszoda mellett és más kisebb-nagyobb szőlők eladók. Bármilyen megvételre elfogad:
Özv. Zilaby Gyuláné
Ált. keresk irodája Str. Alapi-u. 1.
Otthon 1-4-ig.

Nagyiparosok! Kisiparosok!

Gondoskodjunk helyeinkről!

a Kolozsvári Mintavásárra

Küldje be minden kiállító jelentkezési lapját mielőbb a Vásár-Irodához Cluj, Kereskedelmi és Iparkamara

A KOLOZSVÁRI

CZELL

SÖRFÖZŐDE

VILÁGOS

URSUS SÖRE

a közönség legkedveltebb itala

Főraktár Nagyvárad és vidéke részére Gilányi-utca 57.

Sonnenfeld Adolf nyomda Részv. Társ.